Ч. 222 Второк 6 (18) жовтня 1898. Рік VIII

**Виходить у Львові** що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

**Редакция і Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

**Письма** приймають ся лиш франковані.

**Рукописи** звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

**Рекламациї** незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

**Передплата** у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

## Вісти політичні.

*(З Ради державної. — Подорож німецкого цїсаря до Палестини і намірений замах анархістів на німецкого цїсаря. — Ситуация у Франциї).*

В суботу відбували ся рано і по полудни засїданя комісиї угодової. На раннїшнім засїданю промавляв пос. Ґрос і доказував, що предложеня угодові виказують значні браки для Австриї, а користи для Угорщини. Бесїдник відпирав також закиди, мовби то Нїмцї були одвічальні за переведене провізориї на основі §. 14; партия бесїдника стоїть завсїгди на ґрунтї дуалїзму, підчас коли партиї більшости хотять федералїзмом убити дуалїзм. Дальше висказував Ґрос свій жаль з тої причини, що ґр. Тун заняв нерішуче становище в справі квотовій. Переобразоване банку назвав бесїдник капітуляцию перед Угорщиною і банком. В банку буде переважати вплив угорский, що єсть тим небезпечнїйше, що Мадярам зовсїм не ходить о удержане спільности банкової лиш о приготоване для себе банку в 1910 р. Дальше нарікав бесїдник на несправедливість ключа до обчисленя роздїлу зисків банкових. Правительство закупило від банку 32 міліони срібних ґульденів за золоті а наслїдком того зменшили ся запаси золота, а разом з ним і вигляд на виплату готівкою.

По Ґросї промавляв ґр. Фалькенгайн за переданєм предложень угодових субкомітетам і за тим, щоби ті предложеня приняти за субстрат до специяльної дискусиї. Бесїдник висказав надію, що удасть ся змінити найбільше некористні постанови угоди на користь для Австриї і узискати т. зв. iunctim.

На пополудневім засїданю промавляв насамперед пос. Авсфіц і обговорював статут банковий а обговорюючи видане банкнотів на 10 корон, сказав, що тим банкнотам не треба давати повне покритє в золотї. Они повинні бути цертифікатами срібла без примусового курсу а в текстї їх повинно бути сказане, що можна їх викупити лиш срібними ґульденами. Опісля промавляв ще пос. Шлезінґер і виступив дуже остро против угоди з Угорщиною, де диктаторами суть жиди. По бесїдї Шлезінґера відложено засїдане до нинї.

Цїсар нїмецкий з женою єсть вже в дорозї до Палестини. Яхт, везучий цїсарску пару до Константинополя мусїв задля бурі задержати ся в Занте а вчера виплинув звідтам в дальшу дорогу. Подорожи цїсарскої пари до сьвятої Землї приписують велике значінє. Має она розширити вплив і значінє Нїмеччини на Всходї особливо серед тамошних християн в Малій Азиї, Сириї і Палестинї а тим способом підготовити терен до протекторату Нїмеччини над тамошними християнами і усунути з часом протекторат Франциї. Однакож самі нїмецкі часописи остерігали перед сими далеко сягаючими плянами доказуючи, що Нїмцї ще нинї не в силї виперти в Левантї вплив Французів а звістна недавна промова до Французів показала, що й Ватикан не конче був би прихильний нїмецкому протекторатови. Яке значінє буде мати гостина цїсарскої пари в Константинополи, се покаже ся мабуть вже сими днями. Поки що доносять тепер з Константинополя, що там на памятку гостини вибито медаль.

Зі справою подорожи цїсарскої пари стоїть також і викритє в Александриї наміреного атентату анархістів на цїсаря. Бомби які найшла полїция у тамошних анархістів, мали бути вислані кораблем до Яффи, а один з арештованих анархістів був вже найменований за кельнера до одної із гостинниць в Єрусалимі.

В Парижи спокій. Як має ся річ зі справою якогось, заговору годі знати. О скілько з самих вістий можна зміркувати, то здає ся, що єсть щось в цїлій сїй справі, але що тому надано далеко більшого значіня і розголосу, як сам факт на то заслугує. Що в найвисших кругах войскових настало якесь невдоволенє, що Орлеаністи і Бонапартисти рушають і розвинули велику аґітацию, то здаєсь бути явною річию; але щоби вже дїйстно мало прийти аж до заговору, на то бодай доси нема нїяких доказів. „Liberté“ каже, що чутка о якімсь заговорі пішла з того, що якийсь урядник президияльної канцеляриї одного з міністрів надав в сусїднім містї слїдуючу депешу до войскового ґубернатора міста Парижа ґен. Цурлїндена: „Будьте готові на суботу (підписано:) Генерал“. — Депешу ту задержано на головнім урядї телеґрафічнім в Парижи і відослано до міністерства справ внутрішних, де она викликала велике занепокоєнє. В Парижи суть двоякі погляди: одні кажуть, що поза якимсь замахом, котрий дїйстно лагоджено, стоїть кн. Орлеанський, другі знов кажуть, що кн. Віктор Наполеон. В готели Ріц в Парижи мала

---

11)

# ЯКОВ БАЧІ.

**Угорско-босаньске оповіданє Деліґо.**

*(Переклад з нїмецкого).*

(Дальше).

X.

Коли Яков покинув замок, ішов якийсь час горі потоком Чадявиця а відтак вийшов на вижину. Холодний вечірний вітер дув єму просто в лице і поволи ставало темно. Кінь під ним, не чуючи руки їздця, приставав часами і зачинав пасти ся. Яков того майже не видїв, єму тепер зовсїм що иншого було в голові: що там тепер дїє ся в Камичаку? Дївчина не сходила єму з гадки. Надармо старав ся думати о чім иншім, голос дївчини заєдно гудїв єму в ушах. Відтак повів оком доокола себе. Нічна пітьма покрила вже була густий лїс коло Долова, під котрим в глубокім ярі шумить бистрий ручай, від часу до часу відозвав ся десь скригулець серед глубокої тишини, або перелетїла тихцем сова, котру хиба лиш лилики могли добачити. Яков все лиш одно і то само видїв перед собою, впрочім на все був слїпий і глухий. Аж ось спотикнув ся єго кінь і він мусїв станути.

На зубічи горба стояла самотна ялиця, до неї привязав він коня а сам поклав ся на якімсь ніби кіпци; то була, як він опісля переконав ся, якась могила. Тут було рацке кладовище; на довгих жердках були трираменні хрести, а на однім або другім хрестї повівала біла хусточка; ту спочивала молода дівчина. Як же він завидував всїм тим людем, що вже витерпіли своє; єго не брав забобонний страх, лиш гірко єму стало ізза єго власної долї. Нарікав на свою долю не задля того, що так тяжко єго побила, лиш задля того, що розбиваючи душу, не розбила і тїла. Єго бідний конисько заржав тимчасом з голоду, отже він встав і почав єго годувати своїм хлїбом, та-ж єму єго не треба. Наконець від тої своєї муки так втомив ся, що поклав ся на кладовищи і тут ніби дрімаючи, перележав аж до рана.

На другий день прийшлось єму вже лекше двигати свою судьбу. Сходяче сонце то найлїпший лїк. Він зайшов до Варцер-Вакуфа, тихого турецкого місточка, де на хорошо убраного молодця люди не мало зглядали ся. Мудір (начальник) міста видобув хитрими питанями з него, що він Гассан-беґа чоловік і він вже не міг виратувати ся. Мудір устроїв великий пир, не так в честь гостя, як в свою власну, бо бувають і такі люди, що лиш тогди наїдають ся до сита, коли мають гості. Звідси дістав ся Яков над озеро коло Єзера. Тут суть вже долини ширші, в сих сторонах більше лїсів а в озері відбивають ся легко повигинані горби як в зеркалї. Він їхав вздовж озера. Денеде підлетїла водна курка або журавель. Незадовго почув ся глухий шум. Вода озера спиняє ся на кількох зарослих лозами островах, біжить сильним спадом у вузкім між ними руслї, щоби відтак з пекольним гуком спадати із скалистого порога простїсенько в ріку Вербас. То шумів так водоспад коло Яйча, понад котрим піднимає ся в гору твердина Яйче, славнозвістна із своєї великої і кровавої минувшости.

В Яйчу годї було єму не поступити до тамошних Франціскáнів, що як-раз будували свою церков. На горі в кріпости сидїла сильна турецка залога, котра з нудьги займала ся шевством і кравецтвом. Панове янїчари були тогди в часі мира далеко вже не так страшними, як колись давнїйше, ба суть деякі лїтописці, котрі передають, що они вже тогди знали ся на штуцї втїканя. Так то житє родинне має вже до себе, що оно убиває і найбільшого героя. Але мимо того они все ще досить часто крали християньскі дїти, хоч осторожні матері досить пильно ховали своє потомство; окуп брали тоті непродайні орґани екзекутивної власти також і в натурі, позаяк готівки не були би дістали (з тої простої причини, що єї не було). Так отже нїгде не було видко дїтий, за то богато овець, кіз і курий, котрих якось годї зачисляти до здїбних до войска падишахових підданих.

Нема тирана на сьвітї, котрий би з часом не утомив ся. Коли не знаходить опору, то лягає вигрівати черево і ледащіє. Таке було й тодїшнє турецке правлїнє. Тим ревнїйше заходили ся Франціскани. Они додавали відваги горстцї християн і кермували нею та заохочували до роботи, а при тім не можна було навіть і подумати, щоби котрийсь із тих нужденних, мучених крепаків покинув свою віру. Потїха, яку подавала безусловна надія на хрест, була достаточною, щоби могли забувати на своє

відбути ся оногди конференция Орлеаністів, на котрій відчитано лїсту ґенералів, належачих до партиї рояліститчної. Liberté знов каже, що кн. Віктор Наполеон мав в послїдних днях довгу нараду з двома ґенералами а то з ґенералами Боадефром і Пелїє.

## Новинки.

*Львів дня 17-го жовтня 1898.*

— **Затверджене вибору.** Є. Вел. Цїсар затвердив вибір дра Тад. Німентовского, властителя Збаража на презеса, а о. Алекс. Заячківского гр. кат. пароха в Зарубинцях на заступника презеса ради повітової в Збаражи.

— **П. Віцепрезидент краєвої Ради шкільної** др. Мих. Бобжиньский повернув із заграницї до Львова.

— **Конкурс.** Ц. к. Намістництво розписує конкурс на опорожнені стипендиї з наукового фонду в квотї по 105 зр., а призначені для молодежи рускої народности, що віддає ся наукам на видїлах права або фільософії в галицких університетах. Стипендиї будуть надані від початку шкільного року 1898/9. Убігаючі ся мають внести поданя найпізнїйше до дня 30 падолиста 1898 на руки академічної власти до ц. к. Намістництва і долучити до подання метрику, сьвідоцтво убожества, сьвідоцтво шкільне та доказ, що ходять на університет.

— **Торжественне отворене шкільного року** на львівскім унїверситетї розпочало ся в пятницю рано богослуженем в костелї сьв. Николая, в котрім взяли участь окрім слухачів і публики також п. Намістник гр. Пінїньский, Маршалок ґр. С. Баденї, архієпископ Ісакович, о. митрат Білецкий і ин. Збір учительский виступив в тоґах, а педелї несли університетскі жезли, окриті ґазою з причини смерти Цїсаревої. Підчас богослуженя сьпівав хор „Лютнї". З костела удали ся всї до університетскої авлї, де до зібраних промовив ректор проф. Кадий. Кілька слів посьвятив наперед помершій Цїсаревій і говорив відтак о страшних наслїдках анархізму. Перейшовши до справоздання, зазначив, що фреквенция учеників в минувшім півроцї зимовім взмогла ся о 137, а в лїтнім о 113 слухачів. На сей рік вписало ся на університет доси 1540 слухачів, з того прибуло нових 31 на видїлї медичнім (I-ий рік), 377 на правничім видїлї, а 51 на видїлї фільософічнім. Ректор згадав дальше о нових набутках унїверситету, як інститут хемічний і ґинекольоґічний і говорив о недостатках, які відчуває бібліотека, котра домагає ся иншого уміщення. Бесїдник посьвятив також кілька слів бл. покійному кардиналови Сембратовичеви.— По промові ректора наступив відчит п. Болоз-Антоневича на тему: „Загадочна сьвятиня Леонарда да Вінчі".

— **100-лїтнї роковини відродженя рускої лїтератури.** Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, що устроює сьвяткованє 100-лїтного ювілею відродження рускої лїтератури, оголошує такі запросини і проґраму на то торжество: Сего року скінчило ся сто лїт від часу виходу в Петербурзї перших пісень травестованої українсько-рускої Енеїди Івана Котляревского. Сей факт уважає ся поворотною точкою в історії національного житя українсько-рускої лїтератури, що почавши особливо від середини сего столїтя, не вважаючи на всякі трудности і перешкоди, все з більшою силою розвиває ся та почутєм національної і культурної одности звязує в одно розділені частини українсько-руского народу. Завдяки єї сей українсько-руський нарід, другий числом в Славянщинї і много заслужений в історії європейскої культури, підіймає ся з свого занепаду; покривджений історичними обставинами, зраджений своїми висшими верствами, зведений до значіння етноґрафічної маси, заняв він знову гїдне місце в родинї славянських народів, з певною надією — внести в скарбницю загально-людского поступу нові вклади, відповідні до своєї великости і пережитої тяжкої долї. Нинї сьвяткує він початок сеї нової фази свого культурного житя. Наукове тов. ім. Шевченка у Львові, котрому нинїшні обставини падали першорядне значінє в культурнім житю українсько-руського народа, взяло на себе ініцiятиву сьвяткования сего памятного момента і звертає ся до всего українсько-руского загалу, до наукових та культурних институций всїх славянських народів з зазивом — взяти участь в сїм великім культурнім і національнім сьвятї українсько-руського народа, сьвятї національної рівноправности і загального поступу. — Комітет: *Проф. Михайло Грушевський*, голова. *Др. Евген Озаркевич*, заст. голови. *Олекса Грабовський*, писар. *Др. Іван Франко*. *Герміна Шухевичева*. *Володимир Шухевич*. *Проф. др. Олександер Колесса*. *Кость Паньковський*. *Ярослав Грушкевич*. *Роман Стефанович*. Проґрама: Дня 31 н. ст. жовтня 1898 р. о 7 год. вечером Сьвяточний вечер в великій сали театру ґр. Скарбка у Львові получений з представленєм „Наталки Полтавки" Івана Котляревского. II. Дня 1 н. ст. падолиста 1898 р. о 11 год. рано в сали „Народного Дому" Наукова академія з відчитами про значінє ювилею. III. Дня 1 н. ст. падолиста 1898 р. о 7 год. вечером в сали „Почтового клюбу" Сьвяточна вечеря получена з промовами заступників всїх верств українсько-руського народу. — Докладнїйша проґрама роздасть ся участникам підчас самого торжества.

— **Процес о скритоубийство.** Перед краківским трибуналом судиїв присяжних розпочала ся дня 12-го с. м. карна розправа против 56-лїтного Хаїма Фербера і єго 22-лїтного сина Салomона, обжалованих о замордованє селянина Йосифа Худиби з Шафляр, села під Закопаним. Акт обжалованя представляє справу ось-як: Дня 22. серпня 1897 року рано спостерегли люди на стерниску біля гостинця, що веде до Нового-Торгу, лежачого неживого селянина. В рові і на гостинци спостережено тут і там численні слїди крови. Вість о тім випадку рознесла ся скоро по околици і небавом богато людий оглядало того селянина, в котрім пізнали Йосифа Худибу з села Шафляр. Нїхто не сумнївав ся, що тут доконано злочин убийства. Судово-лїкарска комісия на підставі оглядин і секциї тїла потвердила сей очевидний здогад. Дванайцять днїв пізнїйше заряджено ексгумацию тїла і нові оглядини, почім друга судово-лїкарска комісия узнала, що смерть Йосифа Худиби наступила в наслїдок вибуху крови, отже з причин природних. Супроти таких суперечних оречень зажадано опінії лїкарского видїлу краківского університету, а дотичні знавцї ствердили, що Йосиф Худиба упав жертвою злочину убийства. — Скоро лише найдено тїло в ночи, всї підозрівали відразу Хаїма і Соломона Ферберів о сповнене сего злочину, а переведене слїдство оправдало се підозріне в повни. Йосиф Худиба був чоловік спокійний, неприятелїв не мав, а що був бідний, то нїхто не міг его убити для рабунку. Замордовали его Фербери з обави, щоби не сьвідчив на них некористно перед властями. Мали они именно бровар, в котрім виробляли так лихе пиво, що не могли его далеко транспортувати і на основі закона не могли видавати з бровару нараз меньше, як 50 лїтрів. Мусїли его отже продавати на місци або в доокoличних селах, а тимчасом продавати їм не було можна, бо всї коршми наоколо виарендував

---

горе тут на сїм сьвітї. Чернець був в їх очах дійстно посередничаючим слугою божим, а що він розпорядив, то було сьвятим. Они давали ся бити і мучити а на своїх сьвященників не сказали нїчого. Тоті отцї духовні з великими бородами і в турецких шапках поступали зовсїм в дусї сьв. Францїска, они стали проводирями народу. Науку римскої церкви, котра вимагає можности розріжнюваня всїляких тонкостий, знали они лиш загально, але за то були практичними людьми. Нїякий з них не боявся смерти; та й що-ж міг стратити жебрущий монах, коли-б помер? При тім були они людьми і знали людскі слабі сторони та знали кого і коли зганити — бо прецї і їх брала ся нераз людска пристрасть. В їх лїтописях стоїть записано, що они не раз і не два кидали ся один на других з ножами та проганяли свою старшину, коли она їм не сподобала ся. Нїхто в сьвітї не умів ся з Турком так обходити, як они. Коли паша брехав, то они удавали, що вірять; коли він їм що обіцяв а не додержав слова, то они зробили єму збитка тогди, коли він найменше того сподївав ся. Оттак годили ся они одні з другими, тим більше, що чернець, скоро лиш сам щось мав, давав охотно кождого часу попоїсти і напити ся свому гостеви, якої би він і не був віри.

Та й тепер християнскі жителї Яйча зносили камінє під будову, а італїяньский палір заходив ся совістно коло того, щоби після пляну монахів — бо они на всїм розуміли ся — виставити мури. А на готовім мурі вималював якийсь анатольский янїчар з добродушним лицем, таку якусь страшенну птицю, що цїлий сьвіт їй дивував ся. Бо то, бачите, штука малярства в сих горах якось не могла прийняти ся.

Коли той Францїсканин-палір [1]) побачив Якова, напудив ся трохи і спитав его, чого єму треба.

— Скажи менї черче, куди би менї іти звідси до Сутеского монастиря?

— Не знати, чого тобі туди іти!

— Та не в тім дїло, що ти не знаєш, чого менї туди іти, але я тебе питаю, де той монастир.

Чернець старим звичаєм почухав ся поза уши і наконець порадив єму, щоби вступив до тутешного монастиря, бо случайно ігумен з Сутески єсть тут. Але перед тим ще оглянув ся він доокола, чи який Турок з міста не добачив сего чоловіка, бо із сего готова ще розійти ся на базарі (торговици) недобра чутка.

Яков злїз з коня, котрого завели до стайнї, а їздця повели до комнати, де були ігумени. Тут сидїли оба настоятелї монастирів зажурені та, розумie ся, розмавляли о полїтичних справах. Ігумен з Яйча був молодший і живійшої вдачі; сутеский пан-отець, Мариян, котрого его товариш називав гаджі, задля того, що він був десять лїт в Сьвятій Землї, був досьвідчений настоятелем зі всхідним способом поведення, але лиш завідував своїми людьми а одушевляти ся і вірити в добре він вже не був здібний. Він також і лїпше говорив по турецки, як своєю рідною мовою, та дуже любив каву. При тім був він правдивим християнином, але трохи вірив у фаталїзм, як той чоловік, що не може і не хоче бороти ся з перешкодами в своїм житю.

Оба видивили ся, коли приведено перед них турецкого вояка. Палїт розповів коротко, що і як було, а Яков по тім зараз відозвав ся:

— Котрий з Вас ігумен в Сутески?

— Та хиба вже я, мій пане, і я готов до твоєї услуги.

— Я би хотїв поговорити з тобою сам на сам.

Тогди ігумен з Яйча вийшов і лишив їх самих.

Яков розповів, що він в дорозї до Сутески. Фра [2]) Мариян глянув з під ока на него, коли Яков сказав, що він невільник Гассана-беґа, пущений на волю, і християнин. На доказ дав він єму письмо від Фра Франя. Ігумен, прочитавши письмо, став вже дружнїйший, але все ще не довіряв. Яков зміркував то і попросив его, щоби він его висповідав. Тогди чернець встав і шепнув до братів стоячих ва дверми: „Потайний християнин!" То було в ті часи щось звичайного і длятого уважано лиш на то, щоби до монастиря не дістав ся якийсь шпигун.

Яков сповідав ся з великою побожностию та розповів цїле своє житє зовсїм по правдї. Фра Мариян слухав его насамперед здивований, відтак тронутий а наконець таки з якимсь роздразненєм. Та й єму не могло то помістити ся в головї що не дістало ся Туркови, хоч була до того нагода і то ще при помочи его доньки та в користь такого хорошого мужчини. Але то він лиш собі так думав, яко сьвященик не хотїв дати ся почути з нїчим безбожним.

— Сину мій — сказав — відпускають ся тобі твої гріхи; але не думай, що я оттак без нїякої обачности прийму до монастиря Гассанбеґового невільника. Ти молодий і я тобі вірю, що ти правду сказав, але в тій вірі муоиш мене насамперед укріпити. Насамперед прийму тебе на пробу, а відтак покаже ся, чи ти крім своєї волї маєш ще й досить розуму, щоби стати

[1]) Палїр або полїр — слово латиньско-францусько-нїмецкого походженя, означає підмайстра, котрий допильновує робіт мулярских і взагалї будївельних.

[2]) Фра — скорочене латиньске frater (брат), в Боснї взагалї титулують монахів словом „фра".

властитель тамошних дібр ґраф Замойский шинкарям, котрі продавали пиво виключно з его броварів. Мимо тої заборони Фербер продавав свое пиво в недозволений спосіб в цілій околици, а то дало причину до частих жалоб ґр. Замойского перед властями. Щоби дати доказ на починені Ферберови закиди, наняв ґр. Замойский сторожів, котрі наглядали пильно, що дїе ся в броварі Фербера. Таким сторожем був також Йосиф Худиба. Дня 21-го серпня вечером минувшого року удав ся був Худиба в сторону бровару. По дорозї вступив до коршми Штайнера, де стрінув ся був з обома Ферберами. Посидївши з хвилю під вікном, вийшов звідтам о годинї пів до десятої, а на другий день недалеко бровару Ферберів найдено его неживим. — Обжаловані не признають ся до вини і боронять ся тим, що Худиба був сухітником та помер імовірно на вибух крови. До розправи, котра потревае довший час, покликано множество сьвідків.

— **Вже девятий огонь в сім роцї** в Підволочисках вибух в ночи з дня 12 на 13 с. м. в дворі ґр. Баворовского. В тім дворі мешкала з родиною посесорка Сура Зісерман, 74-лїтна старушка і ледве виратувала житє. Огонь був підложений мабуть з мести.

— **Засуд бурмістра за злодійства.** В Празї відбула ся недавно цікава розправа судова против бурмістра з прагского передмістя з Вршовиць, Алойзия Янди, обжалованого о співучасть в крадежи. Єго увазнено ще перед кількома місяцями, а факт сей викликав був загальну сензацию в Празї. Слїдство і розправа виказали, що Янда, хоть є властителем реальности і був бурмістром, не встидав ся мати спілку із зелїзничим робітником Францом Мандою, у котрого закупував крадені товари з маґазину зелїзничого. По переведеній розправі засуджено обох спільників по чотири місяцї вязниці.

— **Загадочний годинник** найдено дня 11 с. м. на одній з віденьских улиць, а полїция незвичайно заінтересувала ся ним, а властиво не так ним, як малесенькою карточкою з циґаретового паперця, на котрім стояли виписані такі слова: „Середа, 5 жовтня. Морд з рабунком — два удари вице“. Найдений годинник кишеневий був ще в руху, коли его піднято. За властителем сего загадочного годинника глядае полїция дуже пильно.

— **Смерть ізза капелюха.** Столяр Франц Гадінґер з Бадену їхав до військової контролї до Весляв. Недалеко стациї Сос вихилив ся вікном з ваґону, причім злетів ему з голови капелюх. Гадінґерови так було жаль тої втрати, що без надуми вискочив вікном з ваґону. Здержано поїзд і найдено Гадінґера облитого кровю і з розбитою головою. Непритомного відвезено до шпиталю в Баденї, де нещасний помер.

## ТЕЛЕҐРАМИ.

**Відень** 17 жовтня. Справоздане сполучених комісий політичної і правничої в палаті панів доказуе, що правительство ділало в дусї закона, коли розпорядженем з 19 серпня 1898 р. застановило суди присяжних в округах судових Новий Санч, Ясло і Тарнів.

**Париж** 17 жовтня. Войско, котре на провінциї стерегло двірців на зелїзницях вернуло до касарень. На париских двірцях все ще стоїть войско.

**Брукселя** 17 жовтня. Приїхав тут кн. Филип Орлеаньский.

**Занте** 17 жовтня. Яхт „Гогенцоллерн“ відплив пчера перед полуднем до Константинополя, і стане там ві второк перед полуднем.

**Шомон** 17 жовтня. В присутности мінїстра війни Шаноана відбуло ся тут вчера відкрите памятника для погибших у війні в 1870 р. Мінїстрови війни зроблено овацию.

## Надіслане.

**100.000 корон, 25.000 корон і 10.000 корон** суть Головні виграни льосів великої **ювілейної Вистави.** Звертаемо сим увагу наших Вп. Читателів, що ті виграні також **готівкою** з 20% на податок будуть виплачані. Тягнене відбуде ся вже дня 22-го жовтня 1898.

— **Книгарня наукового тов. Ім. Шевченка** у Львові, улиця Академічна ч. 8. продае слїдуючі книжки: Вас. Чайченко. Під хмарним небом, поезиї часть I. 1 зр., Книга казок, поезиї часть II, 60 кр., Твори прозаїчні ч. I. 80 кр., ч. II. 80 кр., ч. III. 80 кр. — Записки Товариства імени Шевченка ч. I, II, III, IV. по 1 зр. — Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4·50 зр., з пересилкою 5 зр. — Павло Граб. Збірник поезий ч. I. 20 кр., З чужого поля. Переклади 20 кр. — Іван Сурик. Твори, з московского 10 кр. — Олекс. Колесса. Шевченко і Міцкевич 1 зр. — Герінґ-Герасимович. Що то е ґосподарність 30 кр. — Шевченко з бандурою над Дніпром 25 кр. — Осип Маковей: Поезиї ч. I. 20 кр. — Михайло Старицкий. В темраві, драма 20 кр. — Юлїй Верне. Подорож довкола землї 50 кр. — Молитвенник народний (фонеричний) 15 кр. — Марко Кропивницкий. Титадівна, драма 20 кр. — Василь Щурат. Замітки то Чернця Шевченка 10 кр., — Чернера республика на Афонї 10 кр., Пісня про Ролянда 50 кр. — Школиченко, Між народ, повість, 20 кр. — Митро Олелькович. Писаня українські 10 кр. — Василь Кулик, Писання 10 кр.

**КОБЗАР.** Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодїжи. Цїна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодїж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житем і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житеписи і погляду на лїтературну діяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займае 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Академічна, ч. 8.

## Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1898, після середно-европ. год.

### Відходять до

| | Поспішні | | | Особові | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 8·35 | 2·50 | 10·40 | 4·10 | 8·50 | 6·40 | — |
| Підволочиск | — | 1·55 | 6·— | — | 9·35 | 11·— | — |
| Підвол. з Підз. | 6·15 | 2·08 | — | — | 9·53 | 11·27 | — |
| Іцкан | 6·05 | 2·40 | — | 10·05 | — | 6·30 | 10·55 |
| Ярослава | — | — | — | 4·55 | — | — | — |
| Белзця | — | — | — | 9·55 | 7·10 | — | — |
| Тернополя | — | — | — | — | 6·55 | — | — |
| Скольгого | — | — | — | — | 9·15 | — | — |
| Стрия, Хирова | — | — | — | — | — | — | 3·00 |
| Лавочного | — | — | — | 5·20 | — | — | 7·00 |
| Янова | — | — | — | 8·45 | — | 7·44 | — |

**Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.**

### Приходять з

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 1·30 | 5·10 | 8·45 | 9·05 | 6·10 | 9·10 | — |
| Підволочиск | 2·30 | 9·55 | — | — | — | 3·30 | 5·25 |
| Підвол. з Підз. | 2·15 | 9·39 | — | — | — | 3·04 | 5·— |
| Іцкан | 9·45 | 1·50 | — | — | 6·45 | 5·40 | 10·35 |
| Тернополя | — | — | — | 7·50 | — | — | — |
| Белзця | — | — | — | 7·55 | 5·55 | — | — |
| Ярослава | — | — | — | 10·45 | — | — | — |
| Гребенова Скольгого і Стрия | — | — | — | — | 1·40[1] | — | — |
| Лавочного | — | — | — | — | 8·05 | — | 10·30 |
| Стрия, Калуша | — | — | — | 12·15 | — | — | — |
| Янова | — | — | — | 7·40 | 1·01 | — | — |

Час подаемо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского; коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 і 36 мін.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

**За редакцию відповідає: Адам Креховецкий**

сьвящеником. А мушу таки сказати, що я то роблю лиш для Франя.

— Отче мій, я піддаю ся всему, фальшу в менї нема.

— Ну добре. Але так не можеш іти. Завтра вечером буду і я вертати домів. Ти іди завтра рано до Травника, дорогу я тобі вже скажу. Я ще й постараю ся о чернечу ризу, щоби анї тут анї там нїхто не знав, хто ти. Розумієш?

— Розумію.

— Тут розходить ся о мою голову; ба, що більше, розходить ся о інтереси цїлого чина, бо коли би в Камичаку мало щось стати ся, а там, як кажеш, есть паша, а ми зайшли собі з тобою, то ми пропали. Уважайже що кажу; або зачекай на мене в Травнику, або спитай коло Какань-Добой, куди до „царскої могили“; коло неї стоїть хата нашого вівчара, тому лиш скажеш, що я тебе післав.

Яков зробив так, як ему було сказано. Переночував в монастирскій стайни, а досьвіта запричащав ся і поїхав в сторону як до Травника, так, як ігумен казав, і то як би ему хтось шепнув до уха, досить скорим труском. В Травнику хотів він в якімсь ханї переночувати, але якийсь щасливий случай не допустив его сказати то виразно господареви хана.

Вечером розійшла ся чутка, що паша вже вертае з Камичака та приїде до Травника; мусїло там щось стати ся, бо приїхав вже й его поспішний бігун. Яковом нїхто не журив ся, а він таки зараз пігнав дальше. Він, що правда, не знав нїчого, але здогадував ся, що паша не без причини так борзо вертае з Камичака.

Его бідний кониско ледви міг рушати ногами, але аж по двох годинах острої їзди пустив він его кроком. Від часу до часу давав ему якої пів години відпочити, а притім надслухував добре кождий шелест, аж наконець, коли вже вачинало зоріти, дістав ся в долину Босии, де на короткий час позволив собі відотхнути.

Ігумен за той час приготовив ся і собі до дороги з кількома преданними ему людьми. Заким виїхав з Яйча, розійшла ся була вже й чутка, що в Камичаку стали ся якісь дивні річи.

Ходили страшні вісти, а мудрі голови на базарі таки вже знали, що Гассан-беґ хотів вже пашу убити, щоби его місце заняти і в тій цїли наймив якогось хлописка, котрому однакож замах не удав ся. Кажуть, що того хлописка виділи навіть в Яйчу. Після инших Ібрагім-паша був занедужав. Кілько ротів, тілько й всїляких чуток тогди ходило.

Фра Мариян здогадував ся, що то розходить ся о его нового чоловіка і був в смертельнім страху, чи того молодця не зловили. А що, як би він зробив донос на него і мимо своеї сповіди був падлюкою? Своїм товаришам в Яйчу не сьмів він нїчого сказати, бо его вязала тайна сповіди а звідувати ся не міг також у нїкого, бо було би впало підозріне на него. Отже здав ся у всїм на Бога і то було ще найрозумнїйше, що міг зробити. Приїхавши до Травника заїхав він до тамошного пароха, котрого застав вельми зажуреного. Та й той, що правда, не знав нїчого більше, як лиш то, що паша іде зі своею дружиною, але чауш казав, що паша чогось дуже в злім гуморі. А то завсїгди злий знак, коли великі пани не мають гумору. Тогдї кажуть бити і досить якої небудь маленької причини, щоби когось на три або й на чотири роки засудили до вязницї. Тогди кождий боїть ся, купець, що ему заберуть его товари, ремісник, що не дістане своїх гроший, а кріпак, що его будуть мучити за его віру.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).